

policeman/policewoman → *police officer*;
cavemen → *cave dwellers, prehistoric people, etc.*

So, the efforts made by the representatives of the feminist language criticism concerning the language reform are streamlined into the following area: replacing «sexist» words and concepts by gender-neutral ones, creating the positive perception of femininity and women in a language.

References:

1. Бушев А. Б. Риторика и проблемы гендера / А. Б. Бушев [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.auditorium.ru>
2. Васина А. В. Сексизм или гендерная асимметрия в языке (на материале английского языка) / А. В. Васина // Культура народов Причерноморья. – 2006. – № 76. – С. 85-88.
3. Кирилина А. В. Гендер: Лингвистические аспекты / А. В. Кирилина. – М.: Изд-во Институт социологии РАН, 1999. – 180 с.
4. Потапов В. В. Попытки пересмотра гендерного признака в английском языке / В. В. Потапов // Гендер как интрига познания. Сборник статей. – М.: Рудомино, 2000. – С. 84-92.
5. Федотова М. Е. Роль феминистической субкультуры в становлении системы наименований женщин по профессии в современном немецком языке / М. Е. Федотова // Гендер: язык, культура, коммуникация: Матер. Первой международной конференции 25-26 ноября 1999 г. – М.: МГЛУ, 1999. – С. 351-358.
6. Redfern J. R. Gender Fair Language / J. R. Redfern [Online]. – Available at: <http://www.rpi.edu>
7. Spender D. Man Made Language / D. Spender. – London: Pandora Press, 1985. – 272 p.
8. Spivak pronouns [Online]. – Available at: https://en.wikipedia.org/wiki/Spivak_pronoun#Publications_employing_Spivak_pronouns

Мороз А.Ю.

студентка,

Науковий керівник: Карамішева І.Д.

кандидат філологічних наук, доцент,

Національний університет «Львівська політехніка»

СТАЛІ СЛОВОСПОЛУКИ У НАУКОВОМУ ТЕКСТІ ЯК ОДНА З ЙОГО ХАРАКТЕРИСТИК

Науковий стиль будь-якої мови має свої особливості. Його основна функція – інформативна (повідомлення, пояснення, з'ясування, обґрунтування, класифікація понять, систематизація знань, аргументований доказ); завдання – передавання інформації.

Для наукового тексту притаманні велика кількість термінів, схем, таблиць, графіків, абстрактних (часто іншомовних) слів, наукова фразеологія (стійкі словосполучення або ж колокації), цитати, посилання; відсутність емоційно-експресивних синонімів, суфіксів, багатозначних слів, художніх тропів, індивідуальних неологізмів.

Метою цієї статті є встановлення особливостей сталих словосполук в науковому тексті. Об'єктом дослідження виступають сталі словосполуки відібрані зі статей журналу «American Journal of Linguistics». Предметом дослідження є структурні та функціональні особливості сталих словосполук у науковому тексті. Для досягнення поставленої мети проаналізовано низку статей з лінгвістичного журналу «American Journal of Linguistics» та відібрано понад 100 словосполук для їхнього подальшого аналізу.

Слід зазначити, що аналіз тексту на рівні словосполук, коли дослідження переходить в область лексико-фразеологічного зв'язку між словами, становить найважче завдання і потребує поглибленого вивчення мовного матеріалу.

У науковому тексті близько 90% словосполук є цілком сталими (клішованими або ж ідіоматичними) утвореннями, які не створюються спонтанно в мові, а вносяться до неї в готовому вигляді. В процесі передачі наукової інформації науковець, як правило, не займається утворенням нових словосполук, потрібних йому для формування наукового тексту, а використовує вже готові. Наприклад: *to provide an overview, to take into account, to highlight the effects of*.

Окрім цього, в науковому тексті є доволі велика кількість власне фразеологічних одиниць, які функціонують в мові у якості складних еквівалентів слова. Найбільш характерними типами фразеологізмів є такі:

1) прийменниково-номінативні одиниці: *in principle, in question, in general, in turn, under consideration* та інші;

2) дієслівно-адвербіальні одиниці: *to give up, to make out, to turn to, to set about, to sum up, to call for* та інші;

3) фразеологічні одиниці типу: *to be about, to be able, to be certain, to be worth* та інші;

4) дієслівно-субстантивні одиниці: *to take into account, to give rise, to come into use, to take place, to keep in mind, to take for granted* та інші [2, с. 237-238].

Важливим видається також виділення і наукове обґрунтування загальнонаукової лексики, розташованої ніби між двома полюсами: словосполуками мови загального використання, з одного боку, та сталих словосполук (термінологічних позначень) власне наукового стилю, з іншого [2, с. 234-235]. Наприклад:

Таблиця 1

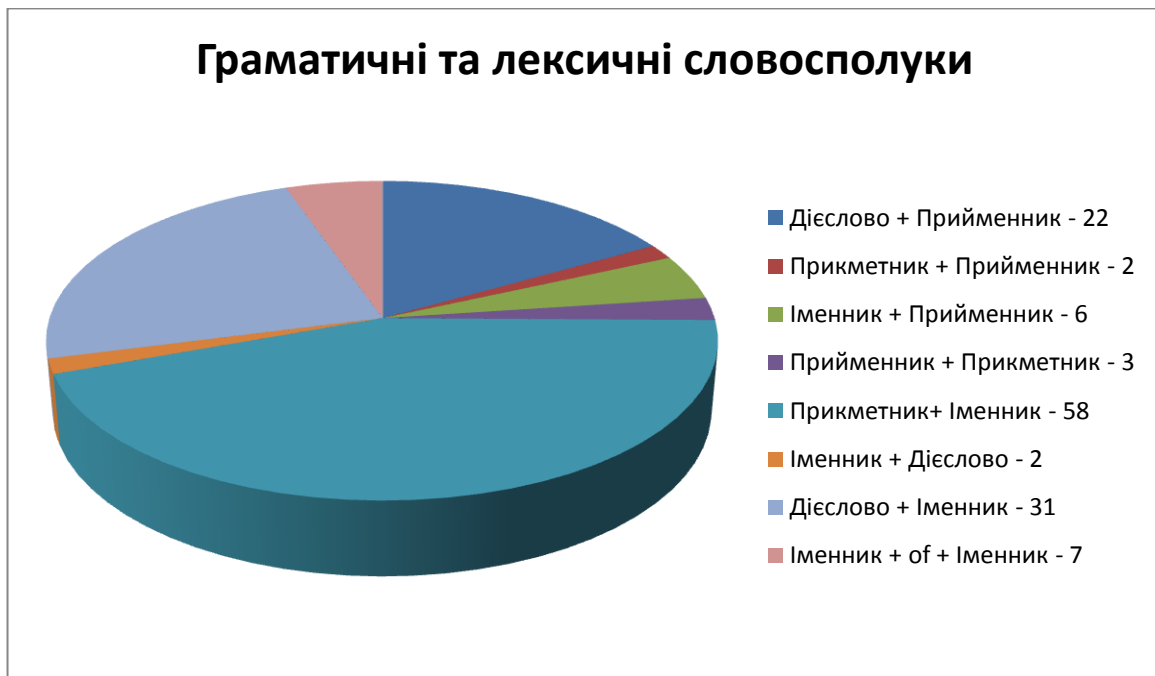
**Порівняння сталих словосполук наукового тексту
і загальнонаукової мови**

Науковий дискурс	Загальнонаукова мова
In lieu of = instead of = rather than	Instead of
A large amount / a great number	Masses of / bags of
Scattered or sporadic amounts of something	Dribs and drabs

Джерело: [3, ст. 17]

Необхідно вказати, що дані лексичні рівні не існують незалежно один від одного, а знаходяться у постійній взаємодії. Загальномовні словосполучки, функціонуючи в реєстрі наукового викладу, піддаються певному впливу, який пов'язаний з їхнім використанням в особливій комунікативній функції. Іншими словами, у науковому тексті можуть реалізуватися не всі, а лише деякі значення тієї чи іншої словосполучки.

Проаналізувавши вибірку сталих словосполук, було встановлено, що 131 із них підпадають під класифікацію Мортон Бенсона [1]. Відповідно до цієї класифікації сталі словосполучки (або ж колокації) поділяються на граматичні (дієслово + прийменник – *depend on*; іменник + прийменник – *afraid of*; прикметник + прийменник – *impact on*) та лексичні (прислівник + прикметник – *completely satisfied*; прикметник + іменник – *excruciating pain*; іменник + дієслово – *the article discusses*; дієслово + іменник – *to take place*; іменник + *of* + іменник – *means of recognition*).

Рис. 1. Граматичні та лексичні словосполучки

Джерело [4], розроблено автором

Підсумовуючи, можна зробити висновок про те, що сталі словосполучки у науковому тексті виконують важливу роль готових до використання мовних кліше, які полегшують якість сприйняття та подачі інформації.

Таким чином, вивчення і дослідження сталих словосполук наукових текстів будь-якої мови є важливою частиною вивчення лексики цієї мови. Знання сталих словосполук значною мірою покращує здатність розмовляти іноземною мовою, адже вони є важливим будівельним матеріалом під час утворення речень, потрібно лише трохи змінити їх граматично. Знання словосполук також покращує здатність слухати і сприймати мову: слухач буде очікувати наступне слово мовця і, відповідно, розуміти і швидше реагувати на

почуте. Окрім цього, словосполуки краще запам'ятовуються, ніж окремі слова, тому що для людської пам'яті сполучні ланки між словами цілої фрази виконують роль асоціації, відтак досягнути бажаного комунікативного ефекту буде простіше.

Список використаних джерел:

1. Бенсон М., Бенсон Э., Ильсон Р. Комбинаторный словарь английского языка – М.: Рус. яз., 1990 – 286 с.
2. Гвишиани Н. Б. Язык научного общения: Вопросы методологии / Н. Б. Гвишиани. – Изд. 3-е. – М.: Издательство ЛКИ, 2013. – 280 с.
3. Ільченко О. М. Англійська для науковців. The Language of Science: Підручник / О. М. Ільченко. Видання друге, доопрацьоване. – К.: Наук. думка, 2010. – 288 с.
4. American Journal of Linguistics [Electronic resource]: [Web-site]. – Available from: <http://www.sapub.org/journal/aimsandscope.aspx?journalid=1084>

Навольська Г.І.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ

Концепція самостійної роботи студентів (СРС) в умовах упровадження кредитно-трансферної системи організації навчального процесу спрямована на розвиток особистості майбутнього фахівця, здатного не лише самостійно здобувати знання, а й реалізувати їх відповідно до практичних вимог сьогодення. В умовах скорочення аудиторних годин за рахунок збільшення часу на СРС відбувається переорієнтація процесу навчання з лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форми. Актуальність зазначеної проблеми зумовлена недостатньою теоретичною та методичною розробленістю форм і методів організації самостійної роботи студентів ВНЗ.

Організація СРС є одним з пріоритетних напрямків роботи педагога в навчальному закладі будь-якого рівня. Організувати її можна різними способами й з різною метою. На нашу думку, при вивченні курсу «Латинська мова» необхідно так розподілити роботу, щоб вона разом з накопиченням знань, умінь і навичок давала можливість розвивати і творчі здібності студентів. Вони повинні не лише брати активну участь у процесі сприйняття та засвоєння знань, а й мати стосовно них власну позицію, бути спроможними застосувати вивчене на практиці, творчо переосмислювати, співвідносити здобуті результати діяльності з перспективами своєї майбутньої професії.